

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-50/23-A

Název	Základní škola, Praha 5, Pod Radnicí 5
Sídlo	Pod Radnicí 5, 150 00 Praha 5 - Košíře
E-mail	podradnici@seznam.cz
IČO	70845964
Identifikátor	600020983
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Věra Bušková
Zřizovatel	Hlavní město Praha
Místo inspekční činnosti	Pod Radnicí 5, 150 00 Praha 5 – Košíře V Cibulkách 26, 150 00 Praha 5 – Košíře nám. Osvoboditelů 1368, 153 00 Praha 5 – Radotín
Inspekční činnost na místě	17. 1. 2023 – 20. 1. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola, Praha 5, Pod Radnicí 5 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny-výdejny. Škola je zřízena pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vzdělávání žáků probíhá podle školního vzdělávacího programu vypracovaného jak podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s upravenými výstupy, tak i podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělávání základní škola speciální (dále „ZŠS“), pro žáky se středně těžkým mentálním postižením a pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami. V oboru vzdělávání ZŠS je povinná školní docházka rozložena do deseti let. Část žáků, zejména s vyšším stupněm podpůrných opatření a kombinovaným postižením, se vzdělává podle vypracovaných individuálních vzdělávacích plánů (dále „IVP“). Cílem vzdělávání základní školy (dále „ZŠ“) je vybavit žáky takovými vědomostmi, dovednostmi a návyky, aby byli připraveni na pokračování ve studiu na odborných učilištích, smyslem ZŠS je připravit žáky tak, aby se co nejlépe zařadili do praktického života a byli co nejméně závislí na svém okolí.

K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo celkem 91 žáků ve čtrnácti třídách, z toho tři třídy jsou určeny pouze pro žáky ZŠS, někteří další jsou integrováni do tříd ZŠ. Nejvyšší povolený počet žáků ve škole (160) byl využit z 57 %. V souvislosti s připojením původně samostatné základní školy se sídlem v městské části Praha – Radotín jako detašovaného pracoviště školy se od předchozího inspekčního hodnocení v roce 2015 zvýšil počet žáků a tříd.

Škola má dvě odloučená pracoviště, pracoviště v ulici V Cibulkách se specializuje zejména na vzdělávání žáků s poruchou autistického spektra (dále „PAS“), s kombinovanými vadami, žáků se středně těžkým postižením. Na každém pracovišti je zřízeno jedno oddělení školní družiny.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) působí ve funkci od roku 2006. Její dlouholeté řídicí zkušenosti a znalost školy se promítají v koncepčním způsobu řízení. Reálně nastavená strategie rozvoje školy vychází z pravidelně uskutečňovaného vlastního hodnocení školy. Stanovené cíle se vedení školy postupně daří naplňovat, příkladem je především průběžné zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu, komplexní příprava žáků na přechod do dalšího stupně vzdělávání a na jejich uplatnění v reálném životě, systematické zlepšování materiálních podmínek všech pracovišť školy. Od předchozího inspekčního hodnocení ředitelka přijala opatření k zjištěným nedostatkům, zlepšila se kvalita sledování výchovně vzdělávacího procesu, byly odstraněny formální nedostatky při přijímání žáků k základnímu vzdělávání.

Od posledního inspekčního hodnocení prošla škola řadou změn, z nichž nejzásadnější je rozšíření školy od školního roku 2017/2018 o další detašované pracoviště. Vzhledem k tomu ředitelka aktualizovala organizační strukturu, účelně rozšířila vedení školy o pozici zástupkyně pro zmíněné odloučené pracoviště. Své řídicí kompetence účelně delegovala na své zástupkyně i na další pedagogické pracovníky. Více míst poskytovaného vzdělávání klade zvýšené nároky na řízení školy i vzájemnou komunikaci mezi pedagogickými pracovníky, proto je jednou z priorit vedení školy stmelit pracovní kolektivy všech tří pracovišť.

Systematická činnost předmětových komisí a metodických sdružení umožňuje spoluúčast pedagogických pracovníků na řízení školy. Přispívá k jednotným metodickým postupům ve výuce, průběžným úpravám vzdělávacího obsahu předmětů a sjednocování kritérií hodnocení žáků. Fungování školy napomáhá zavedený systém porad, funkční přenos informací, plánování a koordinace práce pracovišť a pravidelně konané pedagogické rady, na kterých jsou projednávány zásadní dokumenty školy i problematika výchovně vzdělávacího procesu včetně navrhovaných a přijímaných opatření.

Přehled o kvalitě vzdělávání poskytují vedení školy účelné kontrolní a evaluační mechanismy. Vedení školy plánovitě monitoruje a vyhodnocuje úroveň vzdělávání, poskytuje učitelům zpětnou vazbu, vytváří jim prostor pro sebereflexi, vzájemnou spolupráci a motivuje je k dalšímu profesnímu rozvoji. Závěry z hospitační činnosti obvykle vyústí v konkrétní doporučení pro zlepšení pedagogické práce včetně metodické pomoci, zejména nekvalifikovaným učitelům. Zvolené postupy mají pozitivní dopad na úroveň poskytovaného vzdělávání. Oproti minulému hodnocení školy došlo ke kvalitativnímu posunu výuky na druhém stupni ZŠ, která byla v některých aspektech negativně hodnocena.

Pedagogický sbor tvoří včetně vedení školy 22 učitelů a deset asistentů pedagoga, z nichž jsou někteří současně vychovateli ve školní družině. Její činnost zajišťuje devět vychovatelů. Z celkového počtu učitelů je jich polovina nekvalifikovaných, tato skutečnost se však zásadním způsobem neprojevila v kvalitě sledované výuky. Vzdělání si potřebným studiem doplňuje šest učitelů, na dva učitele se vztahuje výjimka vzhledem k délce jejich pedagogické praxe.

Nově příchozím a začínajícím učitelům poskytuje potřebnou metodickou a organizační pomoc uvádějící pedagog, což má kvalitativní dopad do výuky. Komunitní charakter školy přispívá ke sdílení pedagogických zkušeností, umožňuje vzájemné následky.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) vychází zejména z potřeb školy, zaměřuje se na doplnění požadované kvalifikace učitelů, dále např. na podporu výuky cizího jazyka (angličtina pro nejmenší, zábavná gramatika), spolupráci učitele a asistenta pedagoga, problematiku vzdělávání žáků s PAS. Současně respektuje i zájem pedagogů.

Naplnění školních vzdělávacích programů významně podporují rozvíjené partnerské vztahy. Škola vytváří dobré podmínky pro spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Intenzivní spolupráce s nimi přispívá k pružnému řešení bezprostředně vzniklých problémů i k nacházení optimálních postupů při řešení problémů dlouhodobějšího charakteru. Škola úzce spolupracuje s dalšími institucemi, např. se školskými poradenskými pracovišti, s odbory sociálně právní ochrany dětí a mládeže (dále „OSPOD“), Policií ČR, středisky výchovné péče a sociálními kurátory.

Velmi dobrá spolupráce se zřizovatelem umožňuje průběžnou údržbu a modernizaci materiálně technického zázemí a vybavení instituce. Vzájemně výhodná kooperace probíhá s Pedagogickou fakultou Univerzity Karlovy, jejímž studentům umožňuje škola stáž a nabízí zaměstnání pro absolventy.

Finanční zdroje škole postačují k pořízení potřebného vybavení a k realizaci školních vzdělávacích programů. Škola disponuje pro výuku odpovídajícím počtem kmenových a odborných učeben, např. učebny pro pracovní činnosti (cvičná kuchyň, dílna), počítačová učebna, tělocvična. Stávající materiální vybavení školy je podle potřeb modernizováno. Od minulého inspekčního hodnocení školy se zlepšilo např. vybavení informačními a komunikačními technologiemi (zakoupení nových počítačů, tabletů, notebooků), průběžně jsou pořizovány potřebné školní pomůcky, učebnice pro výuku a nové hry, materiál pro činnost školní družiny.

Odloučené pracoviště v ulici V Cibulkách má k dispozici školní zahradu, která je vhodně využívána pro výuku i pohybové aktivity. Vzhledem k nedostatku dalších prostor využívá školní družina převážně kmenové třídy. K bezpečnosti žáků přispělo zajištění kamerového systému.

Školní stravování je zajištěno smluvně externím subjektem, žákům je poskytována vyvážená strava s možností výběru z více druhů jídel a strávníci jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Pozitivním znakem většiny sledovaných vyučovacích hodin v ZŠ byla klidná, příjemná atmosféra, vstřícný, partnerský přístup učitelů a vhodná motivace žáků k činnostem. Vzdělávání bylo maximálně individualizováno, učitelé prokazovali velmi dobrou znalost schopností a možností každého žáka.

Vzdělávání se i přes svou náročnost (proměnlivý psychický stav žáků) se vyznačovalo vstřícností a trpělivostí pedagogů. V hospitovaných hodinách vycházeli učitelé z předem stanovených učebních cílů a vlastní pedagogické diagnostiky, zohledňovali možnosti a schopnosti žáků, účelně koordinovali svou práci s asistenty pedagoga. V úvodu hodin byli žáci seznámeni se vzdělávacím cílem hodiny, což napomáhalo k jejich lepší orientaci v probíraných tématech. Vyučující kladli důraz na procvičování a upevnění učiva, citlivě pracovali s chybou, využívali osobní příklady z reálného života. Kvalitu výuky zvyšovala okamžitá zpětná vazba vyučujících a podpora vnitřní motivace žáků formou pochvaly a povzbuzení, které pozitivně ovlivnilo přístup žáků ke vzdělávání. Vyučující kladli na žáky přiměřené nároky, respektovali jejich pracovní tempo a v případě potřeby jim poskytovali individuální pomoc, zvolené postupy tak vedly k tomu, že žáci měli možnost zažít úspěch. Zájem žáků o probírané téma byl podpořen využitím množství názorných pomůcek (např. papírové peníze, obrázky zboží, model lidského těla), v části hodin podporou didaktické techniky a zařazením činnostního a prožitkového učení, jejichž prostřednictvím si žáci lépe osvojují znalosti a rozvíjejí svoje dovednosti. V některých hodinách byli žáci vedeni k rozvoji kritického myšlení a navrhování možných řešení. Kladem sledované výuky byl prostor pro sebehodnocení žáků, což vhodně podporovalo schopnost žáků uvědomit si úroveň získaných znalostí a dovedností.

Efektivitu výuky v části sledovaných hodin snižovaly některé metodické a didaktické nedostatky. Převaha frontální práce v části hospitovaných hodin založená na dominanci vyučujícího doplněná řízeným rozhovorem a předáváním hotových poznatků v kombinaci s méně pestrými metodami a formami výuky vedla k nerovnoměrnému zapojení žáků do výuky a k jejich menší spoluúčasti na vzdělávání.

Práce asistentů pedagoga představovala ve sledovaných hodinách funkční podporu učitelů i žáků. Asistenti poskytovali přiměřenou pomoc nejen konkrétním žákům, ale organizační podporou při skupinové práci a přípravou učebních materiálů efektivně napomáhali plynulosti vzdělávacího procesu.

Ve vzdělávání v ZŠ pedagogové volili vhodné metody a organizační formy výuky, které respektovaly potřeby žáků. Zvolené postupy práce dostatečně zohledňovaly zásady a cíle vzdělávacího programu (např. vytváření hygienických návyků, rozvíjení a upevňování slovní zásoby i celkové schopnosti komunikace žáků). Vzhledem k malému počtu žáků vyučující účelně volili frontální výuku (rituál v úvodu hodin vedoucí k orientaci v čase, znalosti jmen spolužáků), individualizovaný a diferenciováný přístup k žákům při výuce významně podporovala aktivní práce asistentů pedagoga nebo dalšího učitele. Po celou dobu

hodiny se podíleli na vzdělávání, poskytovali efektivní pomoc žákům, kteří ji potřebovali. V hodinách byla zřetelná předchozí společná příprava asistenta pedagoga s učitelem na výuku. Jejich vzájemná kooperace měla významný vliv na pozornost žáků, jejich aktivní zapojování do realizovaných aktivit. Názornost výuky byla vhodně podporována častým využíváním pomůcek, např. schémata – denní rozvrh, kartičky se jmény žáků, fotografie. Pedagogové využívali zásady strukturované výuky podporující jistotu a přehled žáků. Často efektivně využívali i náhradní způsob komunikace, např. obrázek, piktogram, symbol, gesto, mimika. Tempo výuky bylo přiměřené schopnostem žáků, byla zařazována aktivní i pasivní relaxace, pedagogové pružně reagovali na vzniklé potřeby jednotlivých žáků. Vyučující jim vytvářeli prostor pro vlastní vyjádření na základě jejich možností, poskytovali jim dostatek času k práci. Vzdělávání podporovalo rozvoj samostatnosti žáků, např. důsledné vedení k sebeobsluze. Mnohé činnosti vedly k rozvoji jemné i hrubé motoriky, např. vkládání tvarů do výřezů, navlékání dřevěných tvarů atd. Žáci byli pro všechny činnosti účinně motivováni, byli průběžně hodnoceni, pedagogové pochvalou oceňovali jejich snahu i dílčí pokrok, povzbuzovali žáky k následné aktivitě. Pracovní atmosféru charakterizovala vzájemná důvěra a empatie, spolupráce i respekt. Výuka se přes svou náročnost a často i náhlý, proměnlivý psychický stav žáků vyznačovala pedagogickým optimismem, vstřícností a trpělivostí.

Vzdělávání je významně doplňováno projektovou výukou zaměřenou zejména na rozvoj sociálních kompetencí, podporu sportovního talentu, např. pravidelně pořádaný Cross cup, sportovní den se soutěžemi za účasti významných osob z oblasti sportu. Přes snahu pedagogů rozvíjet dovednosti a talent žáků (např. sportovní aktivity) formou zájmových kroužků není tato zájmová činnost aktuálně realizována. Prostor pro spolupráci a případnou motivaci žáků má škola v navázání kooperace např. s trenéry sportovních oddílů (kopaná, florbal), která by mohla nabídnout žákům smysluplné alternativy trávení volného času, a tím i přispět k prevenci sociopatologických jevů.

Zájmové vzdělávání ve školní družině vhodně navazuje na dopolední výuku, poskytuje žákům různé formy relaxace, pohybových a výtvarných aktivit.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň vědomostí a znalostí žáků je ověřována obvyklými interními nástroji (pedagogická diagnostika, průběžné písemné a ústní zkoušení). Individuální i celkové výsledky vzdělávání jsou sledovány a projednávány na jednáních pedagogické rady. Z analýzy přehledů prospěchu žáků základní školy vyplývá, že adaptace žáků prvního ročníku je bezproblémová, stejně tak přechod z prvního na druhý stupeň, také díky tomu, že např. na pracovišti Pod Radnicí třídní učitelé zpravidla vedou třídu od 1. až do 9. ročníku. Hodnocení ostatních ročníků je převážně motivační. V odůvodněných případech je využíváno slovní hodnocení. Škola posiluje motivační funkci pozitivního hodnocení, pochvaly převažují nad kázeňskými opatřeními.

Počty neprospívajících a neúspěšných žáků jsou většinou nízké a souvisí s jejich vysokou mírou absence a neomluvených hodin, což se mj. promítá i do udělovaných výchovných opatření.

Převažující část žáků po dokončení ZŠ úspěšně pokračuje ve vzdělávání na středních školách, v oborech s výučním listem, část žáků však nemá zájem pokračovat v dalším studiu ani podporu zákonných zástupců, a proto dosahuje pouze základního vzdělání.

Evaluace úrovně výsledků vzdělávání v ZŠS je vzhledem k míře postižení žáků velmi specifická. Vzhledem k tomu má škola vytvořen vlastní zpracovaný systém speciálně

pedagogické diagnostiky. Pedagogové průběžně získávají a vyhodnocují výsledky vzdělávání každého žáka a sledují jeho vzdělávací pokroky. U každého žáka je zohledňován jeho zdravotní stav. Podrobné záznamy o vývoji žáků v IVP nebo dalších interních plánech vzdělávání žáků obsahují nejen úroveň dosažených schopností, ale i konkrétní a reálné cíle, které jsou pravidelně doplňovány a vyhodnocovány. Výsledky vzdělávání žáků jsou převážně příznivé, odpovídají jejich možnostem a schopnostem vzhledem k míře postižení.

Systém poradenských služeb školy je komplexní a funkční. Školní poradenské pracoviště vytváří účinnou odbornou a metodickou podporu pro žáky, vyučující i zákonné zástupce. Služby zajišťuje výchovná poradkyně, která zastává i funkci školní koordinátorky prevence. Dobře nastavené preventivní mechanismy, zejména úzká spolupráce s ostatními pedagogy, pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry přispívají k úspěšnému řešení vzniklých problémů v jejich počátku. Intenzita podpory (IVP, podpora asistenta pedagoga, speciálně pedagogické metody, multisenzoriální přístup) koresponduje s definovanými doporučeními, jejichž účinnost je vyhodnocována ve spolupráci s odbornými pracovišti. Kariérní poradenství zajišťuje výchovná poradkyně, pomáhá žákům s výběrem vhodné střední školy.

Nastavená školní preventivní strategie umožňuje včas odhalovat různé formy rizikového chování, zahájit potřebnou intervenci a zároveň přispívá k soudržnosti třídních kolektivů, bezpečnému prostředí a kultivaci vztahů ve skupině. Problematika prevence sociálně patologických jevů je účelně zařazena do vzdělávacích obsahů některých předmětů. K předcházení vztahových problémů významně přispívá kontinuální pravidelná práce s třídními kolektivy a jednotlivými žáky, např. vytváření pravidel soužití ve třídě a ve škole společně s žáky, třídnické hodiny, konzultace s výchovnou poradkyní a třídními učiteli, nabídka různorodých aktivit. Škola sice přijímá konkrétní opatření v případě vysoké, popř. neomluvené absence žáků, např. monitorování a řešení vysoké absence některých žáků, komunikace se zákonnými zástupci žáků a intenzivní kooperace s OSPOD, v některých případech s Policií ČR, střediskem výchovné péče a sociálními kurátory, přesto ne vždy přijatá opatření přinášejí očekávaný efekt.

Vzhledem ke specifičnosti školy a obsahové náročnosti stanovených úkolů souvisejících se zajištěním poradenských služeb není optimální vykonávání funkce výchovného poradce a školního koordinátora prevence jedním pedagogickým pracovníkem.

Závěry

Vývoj školy

Od předchozího inspekčního hodnocení došlo k rozšíření školy o odloučené pracoviště v místě Praha 5-Radotín. V souvislosti s tím se zvýšil počet žáků a tříd, nově byla vytvořena pozice druhého zástupce ředitele. Kvalitativní posun nastal při uplatňování metod a forem výuky na druhém stupni ZŠ, včetně systematického vedení žáků podle jejich možností k sebehodnocení.

Silné stránky

- vstřícný, empatický, individuální přístup pedagogů k žákům, důsledné uplatňování diferenciací vzhledem s ohledem na různé vzdělávací předpoklady a věkové složení žáků ve třídách,
- vhodně nastavená a kvalitně poskytovaná podpůrná opatření žákům při vzdělávání,

- efektivní, týmová spolupráce učitelů, asistentů pedagoga nebo dalších přítomných učitelů ve výuce napomáhá plynulosti vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- vyšší podíl pedagogických pracovníků nespĺňuje předpoklady odborné kvalifikace.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- motivovat učitele k doplnění odborné kvalifikace,
- oddělit funkce výchovného poradce a školního koordinátora prevence vykonávané jedním pedagogem,
- hledat možnosti podpory rozvíjení další zájmové činnosti žáků.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola, Praha 5, Pod Radnicí 5 ze dne 14. 6. 2018. s účinností od 1. 7. 2018
2. Rozhodnutí MŠMT ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, č. j. MSMT-19397/2017-3, ze dne 14. 8. 2017, s účinností od 1. 9. 2017
3. Potvrzení ve funkci v pracovní pozici ředitelky příspěvkové organizace Základní škola, Praha 5, Pod Radnicí 5, na dobu určitou 6 let, tj. do 31. 7. 2025, s účinností od 1. 8. 2019
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Startovní čára II“ č. j. 198/09/2016 platný od 1. 9. 2016
5. Školní vzdělávací program „Orientace pro život“. zpracovaný podle rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální pro základní, č. j. 274/09/2010, platný od 1. 9. 2010
6. Školní vzdělávací program školní družiny „Startovní čára II“, platný od 1. 9. 2020
7. Koncepce dalšího rozvoje příspěvkové organizace ze dne 25. 8. 2022, včetně vlastního hodnocení
8. Školní řád s účinností od 1. 9. 2019
9. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2022
10. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2022/2023
11. Plán práce školní družiny 2022/2023
12. Hlavní úkoly školního roku 2022/2023 ze dne 29. 8. 2022
13. Třídní knihy vedené ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
14. Kniha úrazů vedená ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
15. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní roky 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
16. Přehledy prospěchu žáků za školní rok 2021/2022
17. Rozvrh vyučovacích hodin pro školní rok 2022/2023 platný k termínu inspekční činnosti
18. Preventivní program školy 2022/2023 ze dne 1. 9. 2022
19. Výběr z dokumentace žáků platné pro školní rok 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Iva Hlásenská, školní inspektorka

PaedDr. Jana Máchalová, školní
inspektorka

Mgr. Karel Pešina, školní inspektor

Bc. Hana Vejdovská, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.